

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1506/2022
30.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Бранке Дражић, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Управе за извршење кривичних санкција, Казнено-поправног завода у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2358/21 од 09.07.2021. године, у седници одржаној 30.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2358/21 од 09.07.2021. године, као посебној ревизији.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2358/21 од 09.07.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1975/19 од 09.03.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1975/19 од 09.03.2021. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од фебруара 2013. године до марта 2015. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе наведене у изреци. Истом пресудом обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 75.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2358/21 од 09.07.2021. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Истом пресудом одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога. Предложио је да се о ревизији одлучује као о посебној ревизији због потребе уједначавања судске праксе.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови из члана 404. ЗПП за одлучивање о ревизији као о посебној ревизији због потребе уједначавања судске праксе, с обзиром да постоје различите одлуке апелационих судова о овом правном питању. Како је Врховни касациони суд у одлуци Рев2 1405/2013 од 04.06.2014. године изразио правно схватање по коме је признато право на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен у Казнено–поправном заводу у Београду на пословима обезбеђења у Служби за обезбеђење Казнено–поправног завода, у звању ... Пребивалиште тужиоца је у селу ..., а у спорном периоду станова је у селу ..., ... За превоза на релацији ...-Београд-... користио је аутобуски превоз „Ниш експрес“ и „Ласта“. Тужилац се писменим захтевом обраћао туженој ради признања права на накнаду тражених трошкова превоза, али његовом захтеву није удовољено. Висина тражених трошкова превоза утврђена је налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев са образложењем да тужилац није користио правно средство у поступку пред надлежним старешином органа, ради остваривања права на накнаду трошкова превоза и других потраживања која су предмет овог спора, тако да не може са успехом да истиче захтев за накнаду штете, јер то право није утврђено актом послодавца. По оцени нижестепених судова, суд је надлежан да одлучује о накнади штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у смислу чл. 154. и 172. Закона о облигационим односима, или за исплату накнаде новчаних потраживања из радног односа, под условом да је ова накнада утврђена коначним и правноснажним актом тужене и да је тужена није редовно исплаћивала или је неосновано обуставила исплату.

Ревизијом тужиоца се основано указује да је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у погледу основа и висине штете остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/05...99/10) прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима.

Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06...99/10), државни службеник има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, за време које је провео на службеном путу у земљи и иностранству, за смештај и исхрану док ради и борави на терену и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварује, прописују уредбом Владе.

Чланом 2. став 1. тачка 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07) предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, док је чланом 3. исте Уредбе предвиђено да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском односно међуградском саобраћају.

Према наведеним законским прописима, тужиоцу је као државном службенику запосленом код тужене признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду. Наведено право није условљено подношењем захтева послодавцу, нити доказивањем да је запослени сносио ове трошкове. Тужена је дужна да тужиоцу исплати трошкове које је тужилац имао за долазак на рад и одлазак са рада у спорном периоду, применом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 154. став 1. и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, без обзира на то да ли је старешина органа донео коначни и правноснажни акт о утврђивању овог права. Због тога, погрешан је закључак нижестепених судова да тужилац није правилно користио правну заштиту подношењем тужбе редовном суду, а да претходно није користио правно средство у поступку пред надлежним старешином органа и да је за коришћење овог правног пута (тужбе) неопходно постојање коначног или правноснажног појединачног акта, који у конкретном случају није донет. Суд ће у том смислу утврдити висину накнаде трошкова превоза које је тужилац имао, тачним утврђењем места рада тужиоца у односу на место његовог пребивалишта у спорном периоду, према цени месечне карте у градском, приградском односно међуградском саобраћају, у смислу члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће водећи рачуна о изнетом у овом решењу донети нову, закониту одлуку о тужбеном захтеву.

О захтеву тужиоца о накнади трошкова поступка није одлучивао, јер ће суд донети одлуку о свим трошковима поступка у коначној одлуци, на основу чл. 153. и 154. ЗПП а у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић